Gemeente Assen

Wijkuitvoeringsplan 2024-2026

Wijkaanpak Lariks

Inhoudsopgave

1. **Inleiding** **3**

2. **Huidige situatie Lariks** **5**

3. **Participatie en Communicatie** **7**

4. **Thema's 2024-2026** **8**

    4.1 Prettig Wonen 8

    4.2 Ontmoeten 13

    4.3 Kwetsbare doelgroepen 16

    4.4 Communicatie en Participatie 19

5. **Kostenindicatie per opdracht** **21**

6. **Planning per opdracht** **25**

Bijlage:

I:Totaaloverzicht hoofd- en deelopdrachten per thema: trekker(s), planning en kostenindicatie

1. Inleiding

Met het vaststellen van de Wijkagenda Lariks 2035 door het college van burgemeester en wethouders in november 2023 ligt er een langetermijnaanpak voor de wijk Lariks. Met de aanpak bieden we perspectief voor samenwerkingspartners en stimuleren we integrale samenwerking van fysiek tot sociaal. Met de Wijkagenda Lariks 2035 geven we een kader om tot concrete en samenhangende plannen te komen, die overzichtelijk zijn voor partners, (wijk)professionals én inwoners.

Op basis van de wijkagenda ontwikkelden we dit wijkuitvoeringsplan met een looptijd tot en met 2026, de huidige collegeperiode. In dit wijkuitvoeringsplan worden speerpunten met de bijbehorende doelen uit de wijkagenda concreet gemaakt in de vorm van thema's met hoofd- en deelopdrachten, inclusief een kostenindicatie en planning.

Samen aan de slag in de wijk
Dit wijkuitvoeringsplan is onderdeel van de wijkaanpak. Wijkgericht werken en integrale samenwerking vormen de basis ervan. We werken dan ook structureel samen met welzijnsorganisatie Vaart Welzijn, woningcorporatie Actium, organisatie voor ouderenzorg Interzorg en andere stakeholders. Samen met hen is dit wijkuitvoeringsplan tot stand gekomen of zij spelen een rol in de verdere uitvoering.

Participatie
We zijn in Lariks samen met bewoners aan de slag om de ontwikkeling van de wijk en buurten verder vorm te geven. In de afgelopen jaren vonden veel gesprekken en onderzoeken plaats (zie hoofdstuk 5 Wijkbeeld Lariks). Mede op basis van al deze input kwamen de wijkagenda en dit wijkuitvoeringsplan tot stand. Samen met onder meer een klankbordgroep met bewoners zijn we plannen aan het ontwikkelen om de onderwerpen in het wijkuitvoeringsplan te communiceren in de wijk en zoveel mogelijk inwoners te betrekken bij het concretiseren en uitvoeren van de opdrachten. We willen de actieve betrokkenheid van inwoners vergroten door vanaf het begin helder en stimulerend te zijn over de mogelijkheden om mee te doen.

Grootste opgaven
In Lariks wordt momenteel volop gebouwd en staan er meerdere verbeterings- en vernieuwingsprojecten op de planning. Het vernieuwen en verbeteren van woningen behoort daarom tot één van de grootste opgaven in Lariks voor de komende jaren. Omdat we ook de openbare ruimte in en rondom nieuwbouwlocaties aanpakken, hebben we het over grootschalige wijkvernieuwing; zowel de woningkwaliteit als de woonomgeving worden verbeterd.

Ontmoeten is een andere grote opgave. Het Rode Kruisgebouw aan de Delft, waar verschillende buurtfuncties waren gehuisvest, is verkocht aan een kinderopvang. In Lariks zijn, naast het BuurtInloopCentrum (BIC), geen andere faciliteiten voor buurtfuncties. In de Wijkagenda Lariks 2035 hebben we ons ten doel gesteld om ontmoetingsruimten te realiseren in Lariks.

In Lariks wonen veel kwetsbare doelgroepen wonen. We geven prioriteit aan de doelen die we hebben geformuleerd bij het speerpunt Oog voor kwetsbare doelgroepen in de wijkagenda. Het verhogen van de bestaanszekerheid, het verminderen van eenzaamheid en het bevorderen van de emotionele en lichamelijke gezondheid in Lariks zijn essentieel om de sociale cohesie in de wijk te vergroten.

Vanuit deze grootste opgaven leggen we verbindingen met andere speerpunten en opgaven, waaronder:
- **Energiearmoede**
- **Energietransitie**
- **Klimaatadaptatie**
- **Openbare ruimte**
- **Groen**

Lariks, een wijk om trots op te zijn
In Lariks zijn mooie ontwikkelingen gaande. We vinden dat Lariks meer positieve aandacht verdient. Daarom richten we ons op ontwikkelkansen en benadrukken we in de communicatie wat er al goed gaat. Ook willen we bewoners van Lariks meer aan het woord laten. Vertel wat er goed gaat! Door samen te werken aan een mooier Lariks, successen te vieren en bewoners te laten stralen van trots zorgen we voor een positief rimpeleffect in de wijk en daarbuiten. Deze positieve uitstraling draagt bij aan het aantrekkelijker maken van de wijk voor bestaande én nieuwe bewoners.

Mijn Buurt Assen
In het samenwerkingsverband Mijn Buurt Assen werken gemeente Assen, Actium en Vaart Welzijn nauw samen. Dagelijks zet Mijn Buurt Assen zich in voor groene, veilige en gezellige buurten in Assen. Bewoners kennen in toenemende mate Mijn Buurt Assen en reageren positief op de activiteiten. Daarom benutten we vanuit de wijkaanpak de uitvoeringskracht van Mijn Buurt Assen.

1. Inleiding

Vervolg
Na vaststelling van dit wijkuitvoeringsplan door de gemeenteraad worden opdrachten nader uitgewerkt in projecten. Onder leiding van trekkers of projectleiders worden (project)plannen ontwikkeld, inclusief een projectbegroting. In dit wijkuitvoeringsplan verwijzen we bij enkele opdrachten naar deze toekomstige projectplannen. De omgevingsregisseur houdt het totaaloverzicht als het gaat om lopende en geplande projecten en stuurt op borging van de integrale samenwerking.

Leeswijzer
In de Wijkagenda Lariks 2035, de wijkanalyse en het wijkbeeld maakten we gebruik van gekleurde symbolen. Ook in dit wijkuitvoeringsplan komen deze symbolen terug. Met deze symbolen maken we de integraliteit zichtbaar.

fysieke leefomgeving

duurzaamheid en klimaat

sociale leefomgeving

meedoen

Colofon
Tekeningen: Tekengilde gemeente Assen
Foto's: Mijn Buurt Assen, Assen in Beeld, Vaart Welzijn
Afbeelding mantelzorgapp: Valtes

Thema's
De grootste opgaven hebben we vertaald naar thema's voor de periode 2024 tot en met 2026 (deze collegeperiode). De thema's in de wijkuitvoeringsplan zijn:

- Prettig Wonen
- Ontmoeten
- Kwetsbare doelgroepen
- Communicatie en Participatie

Per thema beschrijven we in hoofdstuk 4 hoofd- en deelopdrachten. Hierbij geven we ook aan in welke buurten de opdracht wordt uitgevoerd. Een kostenindicatie per opdracht en de planning komen aan de orde in respectievelijk hoofdstuk 5 en 6. In bijlage I geven we een totaaloverzicht.

Met de opdrachten in dit wijkuitvoeringsplan bouwen we voort op de projecten die al worden uitgevoerd of gepland staan.

Kanttekening
Dit wijkuitvoeringsplan bevat een financiële doorkijk. Om de opdrachten in dit plan te kunnen uitvoeren, zijn we afhankelijk van financiële middelen en personele capaciteit. Nog niet alle opdrachten zijn al op uitvoeringsniveau. Bij de uitwerking van deze opdrachten komen we met aparte projectvoorstellen, inclusief dekkingsvoorstel.

Verder moeten we rekening houden met factoren die vertragend kunnen werken. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de huidige stikstofwetgeving en wetgeving op het gebied van flora en fauna.

2. Huidige situatie Lariks

De wijk Lariks was in de jaren ‘60 de eerste van de grote naoorlogse uitlegwijken van Assen. De wijk is een typisch voorbeeld van functionalistische stedenbouw met rijwoningen, her en der scheidende groenstroken met voorzieningen en portiekflats. De wijk grenst aan de oostzijde direct aan de binnenstad, wordt aan de westzijde begrensd door de Europaweg (de ringweg van Assen) en aan de zuidzijde door de Vaart.

In de wijk is de historische structuur nog goed zichtbaar, waaronder het landgoed De Lariks dat midden in de wijk ligt, de Vaart met zijn karakteristieke bebouwing, de laanbeplanting aan de voormalige Lange Dijk, stukjes oude lintbebouwing en hoogteverschillen. In vergelijking met andere naoorlogse wijken in Nederland vertoont Lariks een ruime mate van variatie.

De wijk Lariks bestaat uit zes buurten (bron CBS):

1. Luchiesland Noord
2. Zuid Molukse Buurt
3. Luchiesland Zuid
4. De Lariks West
5. De Lariks Oost
6. Landgoed De Lariks

Elke buurt is in een andere periode gebouwd, heeft zijn eigen stedenbouwkundige structuur, karakter en identiteit. In bijlage 4 van het Wijkbeeld Lariks staan de straten per buurt vermeld.

Inwoners Lariks
In het Wijkbeeld Lariks beschrijven we onder meer dat:

- Er 5.414 mensen (mei 2023) in Lariks wonen.
- De wijk 3.140 huishoudens kent.
- Er relatief veel 65-plussers in Lariks wonen.
- De leeftijdscategorieën 0 – 14 jaar en 15 – 24 jaar minder dan gemiddeld voorkomen in Lariks.
- Het aandeel inwoners met een migratieachtergrond in Lariks (26%) hoger is dan gemiddeld in Assen (18%).
- Het gemiddelde inkomen in Lariks een stuk lager is dan het gemiddelde inkomen in Assen. 24% van de bewoners geeft aan moeite te hebben met rondkomen.
- 6% van de inwoners van Lariks gebruikmaakt van een bijstandsuitkering. Dit percentage is hoger in vergelijking met Assen (3%) en Nederland (2%).

Luchiesland Noord

Zuid Molukse Buurt

Luchiesland Zuid

Lariks West

Lariks Oost

Lariksbos

Kaart Lariks

In het gebied omgeven door de blauwe lijn wordt de openbare ruimte opnieuw ingericht.

3. Participatie en Communicatie

We willen inwoners van Lariks actief uitnodigen bij de uitvoering van de opdrachten in dit wijkuitvoeringsplan. Ons streven is om ook degenen te betrekken, die we voorheen niet bereikten. We gaan experimenteren met nieuwe manieren van participatief werken, vooral als het gaat om het bereiken van inwoners die we voorheen niet bereikten, en de communicatie in de wijk intensiveren.

Samen aan de slag
Participatie en communicatie gaan hand in hand. We informeren inwoners goed over de plannen en nodigen hen uit om mee te denken, mee te werken en met initiatieven te komen. Een sfeer van “samen aan de slag zijn” in Lariks kan leiden tot meer verbinding in de buurten en de wijk.

Indien wenselijk en als het mogelijk is, willen we voor elke opdracht een participatieaanpak ontwikkelen. We kijken welke ruimte er is voor bewoners om mee te denken, te doen of te beslissen. Om goed bij bewoners aan te sluiten, maken we gebruik van onder meer de activiteiten en contacten vanuit Mijn Buurt Assen en de betrokkenheidsprofielen. Deze profielen (zie paragraaf 7.3 Wijkbeeld Lariks) hebben we aangevuld met ervaringen van partners en professionals uit de buurt en geven ons informatie over de manier waarop inwoners graag willen worden uitgenodigd.

Klankbordgroep bewoners
Om de inwoners van Lariks (meer) te betrekken bij het verbeteren van hun leefomgeving en specifiek bij de uitvoering van de opdrachten in dit wijkuitvoeringsplan hebben we een klankbordgroep opgericht. Deze klankbordgroep bestaat uit meerdere bewoners die alle buurten vertegenwoordigen en is een mix van mannen en vrouwen en leeftijdsgroepen. De klankbordgroep adviseert ons, denkt met ons mee en ondersteunt ons in de uitvoering. De leden van de klankbordgroep brengen in wat er leeft en hoe communicatie en participatie het beste kunnen worden aangepakt.

Successen vieren
Eén van onze doelstellingen in de Wijkagenda Lariks 2035 is dat bewoners trots zijn op hun buurt en wijk. Om dit te bereiken, willen we successen (meer) vieren. Die successen zijn er, maar we laten deze misschien te vaak onderbelicht. We zullen er daarom meer alert op zijn om activiteiten en bewoners vaker in het zonnetje te zetten. Ook kunnen we ervaringen van inwoners waarmee we samenwerken, meer voor het voetlicht brengen, zodat andere inwoners geïnspireerd raken om mee te doen.

Belang
Vanwege het belang dat we hechten aan participatie en communicatie zien we deze onderwerpen als thema in dit wijkuitvoeringsplan (zie paragraaf 4.4).

4. Thema's 2024-2026

4.1 Prettig wonen

Bij het thema Prettig Wonen komen meerdere speerpunten uit de Wijkagenda Lariks 2025 samen. Met dit thema richten we ons op wijkvernieuwing waarbij de woonkwaliteit en de woonomgeving worden verbeterd door onder meer het herontwikkelen en verduurzamen van woningen, herinrichten van de openbare ruimte, doorvoeren van klimaatadaptieve maatregelen en verbeteren van de bereikbaarheid van de wijk en buurten.

In het kader van dit thema gaan we onderstaande hoofdopdracht (1) met bijbehorende deelopdrachten (1A tot en met 1G) uitvoeren.

Hoofdopdracht 1: vernieuwen en verbeteren van woningen en woonomgeving

In het Wijkbeeld Lariks (zie paragraaf 8.1) geven we aan dat ruim de helft (58%) van alle woningen in Lariks zijn gebouwd tussen 1960 en 1970. Dit is 11 jaar ouder dan het gemiddelde bouwjaar van Assen (1981), waar de bouw van alle woningen gelijkmatiger is verdeeld over verschillende perioden. De woningvoorraad in de Lariks bestaat voor 46% uit sociale huur, 39% koop en 12% particuliere huur en 3% overige verhuur. Het aandeel sociale huur in Lariks ligt ver boven het gemiddelde van Assen (26,9%).

In Lariks zijn het aantal woningen met energielabel A, B, C, D en E respectievelijk 16,8%, 6,7%, 18,6%, 15% en 5,4% (zie paragraaf 9.1 Wijkbeeld Lariks). Daarbij moet worden opgemerkt dat van 30,3% van de woningen het energielabel onbekend is.

Verduurzaming van woningen is ook van belang met het oog op energiearmoede. In paragraaf 9.2 van het Wijkbeeld Lariks geven we aan dat uit onderzoek door TNO (Rapport energiearmoede Nederland 2022) blijkt dat 14,1% van de inwoners van Lariks in energiearmoede leeft. Dit is het hoogste percentage in Assen. In 2022 hebben in Lariks bewoners van 660 woningen energietoeslag aangevraagd. Dat is 20,9% van het totaal aantal woningen waarvoor energietoeslag is aangevraagd (totaal aantal woningen 4.182). Voor heel Assen is dat 12,8%. In paragraaf 4.3 Kwetsbare doelgroepen van dit wijkuitvoeringsplan is een hoofdopdracht energiearmoede geformuleerd.

Deelopdracht 1A: vernieuwen, verbeteren en verduurzamen van sociale huurwoningen en meer variëren van woningaanbod
Trekkers: woningcorporaties (met als trekker Actium) en projectleiders woningbouwprojecten gemeente Assen

In verschillende buurten in Lariks zijn woningcorporaties Actium en Woonservice bezig met het vernieuwen en verbeteren van woningen om de woningkwaliteit en woonomgeving te verbeteren en meer variatie in woningtypen te bevorderen. Ook Interzorg is nieuwbouw aan het realiseren. Dit alles is een grootschalige wijkvernieuwing met veel impact op de bewoners.

Wanneer we gaan vernieuwen, stellen we stedenbouwkundige kaders op, die passen bij de identiteit en het karakter van betreffende buurt. Sommige buurten kennen nu een eenzijdige samenstelling. Bij nieuwbouw zorgen we voor een mix in bijvoorbeeld eigendom, prijs en type per buurt. Zo is het streven om (betaalbare) koopwoningen en woningen in de middenhuur toe te voegen in buurten waar nu bovengemiddeld veel sociale huurwoningen staan. Op plekken waar weinig sociale huur is, kan meer sociale huur worden toegevoegd als kansen zich voordoen.

Het gaat om de volgende nieuwbouwprojecten, waarbij een deel wordt opgeleverd in de tijdsperiode van dit wijkuitvoeringsplan (zie hoofdstuk 6 Planning):

Speerpunten
- Vernieuwd en divers woningaanbod
- Betaalbare en toegankelijke energietransitie
- Oog voor kwetsbare doelgroepen
- Woonomgeving die uitnodigt tot bewegen en spelen
- Ontmoeten, verbinden en samenleven
- Klimaatadapatatie
- Openbare ruimte
- Parkeren / bereikbaarheid wijk

- Bouw De Steiger in Lariks West door Actium: toevoegen van 36 woningen, geschikt voor senioren.
- Bouw Larikshof in Lariks West door Woonservice: toevoegen van 44 woningen, geschikt voor senioren.
- Herontwikkeling Aar, Delft, Stroom in Lariks West door Actium: bouw van 125 woningen waarvan 73 sociale huurwoningen en 52 koopwoningen. Daarnaast wordt de openbare ruimte opnieuw ingericht.
- Herontwikkeling De Slingeborgh in Lariks West door Interzorg: woningkwaliteit verbeteren en toevoegen van 176 woon-zorgappartementen.

Verder worden nog bijna 200 woningen van Actium verduurzaamd en gerenoveerd tussen 2024 en 2026 en daarna.

Buurten: verschillende buurten in Lariks

Seniorenmakelaar
Naast het zorgen voor voldoende geschikte woningen zetten we in op bewustwording in de mogelijkheden voor doorstromen door bijvoorbeeld de inzet van de seniorenmakelaar van Actium.

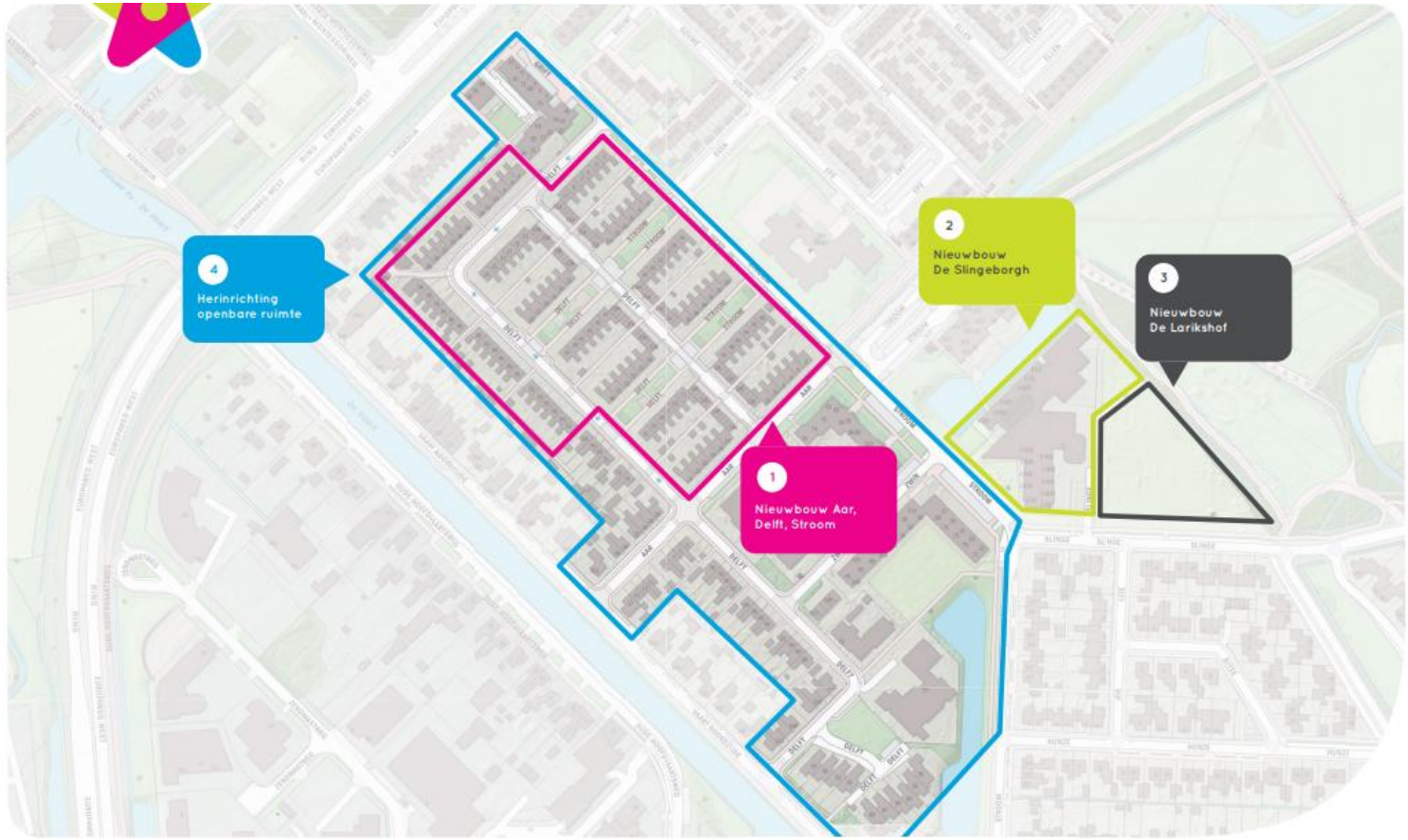
4.1 Prettig wonen

Kaart met verhouding koop- en huurwoningen
NB: deze kaart is van voor de sloop van Aar, Delft, Stroom

Kaart Lariks met nieuwbouwprojecten. De blauwe lijn geeft het gebied van de herinrichting openbare ruimte aan

Op deze kaart staat nieuwbouw De Steiger niet aangegeven. Zie hiervoor de kaart op pagina 6

4.1 Prettig wonen

Deelopdracht 1B: verbeteren van openbare ruimte in en rondom nieuwbouwlocaties
Trekker: projectleiders woningbouwprojecten gemeente Assen in samenwerking met woningcorporaties

Bij nieuwbouwprojecten richten we de openbare ruimte opnieuw in en voeren we klimaatadaptieve maatregelen door. Deze herinrichting is onderdeel van het projectplan. Bij het nieuwbouwproject Delft, Aar, Stroom worden ook de wegen en riolering in de straten in het gebied ten zuiden van de nieuwbouwlocatie vervangen (zie blauwomlijnd gebied kaart op pagina 9). Daarbij kijken we ook of er meer ruimte is voor groen in de straten en of we de verkeersveiligheid kunnen verbeteren. De voorbereidingen voor het ontwerp zijn gestart. Als de schetsen klaar zijn, nodigen we omwonenden uit om ze te bekijken.

Buurten: Lariks West

Verbeteren openbare ruimte en riolering

In het Wijkbeeld Lariks (zie paragraaf 8.2) zijn locaties beschreven waarbij is aangegeven dat riolering is vervangen, voor vervanging in aanmerking komt of dat er een verbetermaatregel (basisrioleringplan) noodzakelijk is. Verbetermaatregelen worden binnen vijf jaar uitgevoerd. Vervangingsmaatregelen kunnen worden gepland samen met andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

Bij instandhoudingsprojecten richten we de openbare ruimte opnieuw in of voeren we onderhoud uit. Deze projecten zijn onderdeel van de opgaven vanuit wegbeheer en rioolbeheer en worden integraal afgestemd met andere vakdisciplines, beleidsprogramma's en thema's van de gemeente Assen.

Deelopdracht 1C: uitvoeren van verkenning om groen in wijk te versterken en groenstructuren te verbinden
Trekker: gemeente Assen

De bezuinigingen op het beheer van groen over de afgelopen jaren zijn met name zichtbaar in de oudere wijken van Assen, waaronder Lariks. Zo zijn plantsoenen met struiken en hagen omgevormd in gras. De openbare ruimte in Lariks krijgt hierdoor een sobere uitstraling. Met het vergroenen van de wijk en het versterken en verbinden van de groenstructuren dienen we niet alleen klimaatdoelen, maar nodigen we ook uit om buiten te zijn, elkaar te ontmoeten en gezond te bewegen. Met een groene wijk dragen we bij aan de sociale en fysieke kwaliteit van leven. Dit is in lijn met de Groenvisie Assen 2040.

Zoals bij deelopdrachten 1A en 1B is aangegeven, vinden in Lariks omvangrijke woningbouwprojecten plaats, nu en in de toekomst, met aandacht voor de openbare ruimte waaronder klimaat en ecologie. Op locaties waar geen nieuwbouw plaatsvindt, wordt de openbare ruimte pas opgepakt als bijvoorbeeld de technische kwaliteit van riolering of wegen onvoldoende is. Zo zijn er elk jaar weginspecties en worden wegvakken waar onderhoud nodig is, in beeld gebracht. Als (kleinschalig) wegenonderhoud moet plaatsvinden, dan kijken we ook of bijvoorbeeld herinrichting van een fietspad of woonstraat gewenst is. Dit geldt ook voor klimaatadaptieve maatregelen en groen.

Groenwaarde verhogen
Op termijn zal er verschil te zien zijn in gebieden met en zonder nieuwbouw. Om dat te voorkomen, willen we (in ieder geval) de groenwaarde verhogen in gebieden van Lariks waar geen herontwikkeling of woningbouw plaatsvindt. Hoewel groen het kapitaal van de wijk is, zijn er veel plekken waar het groen weinig natuurwaarde en een lage belevingswaarde heeft. Daar komt bij dat de verschillende groene plekken in de wijk niet met elkaar zijn verbonden.

Om de groenwaarde in Lariks te verhogen gaan we:
- Een verkenning uitvoeren naar de kwaliteit van het bestaande groen (groenstructuren, bomen, (lage) beplanting) door middel van een technische inspectie van het groen op aspecten zoals cultuurhistorische waarde, ecologische waarde, belevingswaarde, gebruikswaarde en technische staat (gezondheid, levensduur).
- Op basis van de verkenning bepalen waar het nodig is groen te verbeteren, toe te voegen en te verbinden.
- Een projectvoorstel met projectbegroting voorleggen aan het college en de raad voorleggen.

Buurten: afhankelijk van verkenning

Deelopdracht 1D: ontwikkelen van warmteplan
Trekker: programmamanager energietransitie gemeente Assen

De Transitievisie Warmte is vastgesteld in 2021. Hierin staat voor alle Asser wijken beschreven wat waarschijnlijk de beste manier is om woningen zonder aardgas te verwarmen. In Lariks bleek een warmtenet het meest geschikte alternatief te zijn om woningen zonder aardgas te verwarmen.

Naar verwachting zullen we in het najaar van 2024 de Transitievisie Warmte (wordt warmteprogramma) actualiseren. Het in 2023 uitgevoerde onderzoek voor de bronnenstrategie is de basis voor deze actualisatie. Dit onderzoek bevestigt dat een warmtenet voor Lariks de beste optie is om woningen zonder aardgas te verwarmen. Nadat de Transitievisie Warmte is geactualiseerd, gaan we voor Lariks als één van de eerste wijken een warmteplan (voorheen wijkuitvoeringsplan geheten) maken. In dit warmteplan werken we de mogelijkheden voor een warmtenet nader uit in nauwe samenwerking met de inwoners van Lariks.

4.1 Prettig wonen

Deelopdracht 1E: bevorderen van wonen en zorg
Trekkers: gemeente Assen in samenwerking met woningcorporaties en zorgorganisaties

Omdat de bevolking vergrijst, stijgt de komende jaren het aantal inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag. In vergelijking met Assen (21%) is 26% van inwoners in Lariks ouder dan 65 jaar (zie paragraaf 3.1 Wijkbeeld Lariks). Ook in Lariks zal het aandeel ouderen toenemen. De leeftijdsgroep tussen de 45 en 64 jaar in Lariks is namelijk 24% (Assen 28%). Behalve ouderen hebben ook andere doelgroepen – tijdelijk of structureel – ondersteuning of hulp nodig. Bijvoorbeeld jongeren en volwassenen met een psychiatrische achtergrond, die niet (volledig) zelfstandig kunnen wonen en begeleiding nodig hebben. Een deel van deze doelgroep is al gehuisvest in Lariks. Het is nog niet duidelijk of het aantal wijkbewoners dat tot deze doelgroep behoort, zal toenemen in de komende jaren.

In 2021 stelde de gemeenteraad de Woonvisie Van Binnenuit Beter vast. In deze visie staat ook een uitgebreide paragraaf Wonen en Zorg. In deze paragraaf is vastgelegd hoeveel woningen in de komende decennia in Assen nodig zijn voor inwoners met een zorg- of ondersteunings-vraag.

Met onder meer Actium, Woonservice en Interzorg (herontwikkeling van de Slingeborgh) werkt de gemeente aan de uitvoering van de Woonvisie (Uitvoeringsprogramma Woonvisie 2021-2025). Op dit moment worden De Steiger en Larikshof gebouwd met respectievelijk 36 en 44 woningen die geschikt zijn voor senioren. Met de herontwikkeling De Slingeborgh door Interzorg wordt de woningkwaliteit verbeterd en komen er 176 woonzorgappartementen bij.

Ontwikkelen Woonzorgvisie
Door de rijksoverheid is in het programma Een thuis voor iedereen vastgelegd dat gemeenten of regio's integrale Woonzorgvisies moeten ontwikkelen. Door het college is aan de gemeenteraad toegezegd dat de Woonzorgvisie voor Assen eind 2025 zal worden opgeleverd. De uitvoering zal dus naar verwachting starten in 2026. Tot die tijd is de bestaande Woonvisie van kracht.

Bij de ontwikkeling van de Woonzorgvisie wordt ook gekeken wat in de verschillende gebieden, wijken en buurten van Assen nodig is. Dus ook wat er qua huisvesting met zorg gerealiseerd zou moeten worden in Lariks. Gelet op de al geplande en gerealiseerde projecten die gericht zijn op passende huisvesting voor ouderen (zie deelopdracht 1A), verwachten we in de komende twee jaar geen extra opgaven in de wijk Lariks rondom wonen en zorg.

Deelopdracht 1F: waarborgen van bereikbaarheid wijk en buurten
Trekker: adviseur verkeer en vervoer gemeente Assen

In Lariks staan veel personen- en bedrijfsauto's geparkeerd. In het Wijkbeeld Lariks schrijven we dat 2.836 voertuigen van het type personenauto en 216 bedrijfsauto's in de wijk Lariks zijn (zie paragraaf 8.2). Uit het Wijkonderzoek 2022 blijkt dat 30% van de bewoners van Lariks parkeeroverlast ervaart. Dat is 1% lager dan het gemiddelde in Assen. Het aantal parkeerplekken krijgt het rapportcijfer 6 en is daarmee gelijk aan het gemiddelde in Assen.

Tot op heden komen er klachten van inwoners over tekort aan parkeerplaatsen en parkeeroverlast.

Parkeerdrukonderzoeken
In het recente verleden hebben we een parkeerdrukonderzoek uitgevoerd voor Delft, Aar, Stroom. In verband met herontwikkeling van het gebied is inzichtelijk gemaakt wat de huidige parkeerdruk in dit gebied is. Er vond ook een parkeerdrukonderzoek plaats bij de flats Ellen/Eem/Epe (uitgezonderd de Beek). Dit naar aanleiding van klachten van omwonenden.

Aanvullend hebben we voor de hele wijk in maart en april van dit jaar een parkeerdrukonderzoek uitgevoerd. Dit om beter inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de parkeerdruk in de wijk en of het een probleem is voor de wijk of slechts op enkele plekken. Uit dit onderzoek komt naar voren dat het voornamelijk een lokaal probleem is en niet wijkbreed speelt. Er is voldoende parkeercapaciteit, ook op loopafstand van probleemplekken. Wel problematisch is het grote aantal bedrijfsvoertuigen dat in een woonwijk staat geparkeerd.

4.1 Prettig wonen

Reinigings-, nood- en hulpdiensten
Ook onderzochten we recent de toegankelijkheid van de wijk voor reinigings-, nood- en hulpdiensten. Dit vanwege klachten van het team reiniging van de gemeente Assen over de slechte bereikbaar in de wijk. Zo kunnen de grote wagens van reiniging bochten moeilijk maken vanwege het aantal geparkeerde auto's en zijn afvalcontainers onbereikbaar door auto's die ervoor staan geparkeerd.

Plan van aanpak
De resultaten van de parkeerdrukonderzoeken en het onderzoek naar de toegankelijkheid van de wijk voor reinigings-, nood- en hulpdiensten gaan we analyseren. Uit deze analyse kunnen (fysieke) maatregelen voortkomen op het gebied van parkeerregulering. We komen met een plan van aanpak met kostenbegroting en voorstel tot dekking.

Buurten: afhankelijk van analyse

Deelopdracht 1G: bevorderen van sociale veiligheid in wijk
Trekker: teammanager Vergunningen, toezicht en handhaving gemeente Assen in samenwerking met Mijn Buurt Assen

Uit de data in het Wijkbeeld Lariks komt naar voren dat Lariks bovengemiddeld scoort als het gaat om onveiligheid en overlast (zie paragraaf 6.7). Zo blijkt uit het wijkonderzoek dat 38% van de inwoners zich overdag en 's avonds wel eens onveilig voelen. Dit is 9% hoger dan gemiddeld in Assen. Het aantal geregistreerde meldingen overlast is ook hoger dan gemiddeld in Assen. Vanuit Luchiesland Zuid komen de meeste meldingen.

Lokaal beleid
Lokaal (Assen-breed) hebben we het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2028 en Veiligheidsplan 2024. Voor de periode 2024-2028 zijn er vier overkoepelende prioriteiten, namelijk:
- Aanpak ondermijning
- Leefbare wijken
- Digitale weerbaarheid
- Maatschappelijke onrust & radicalisering

In het Veiligheidsplan 2024 wordt aangegeven wat de inzet per prioriteit is voor dit jaar.

Naast deze beleidsdocumenten wordt gewerkt aan een integraal Jeugd en Veiligheidsbeleid. Hierbij staan de volgende vijf onderwerpen centraal:
- Middelen gebruik
- Overlast/straatintimidatie
- Jonge aanwas (ondermijning/radicalisering)
- Kindermishandeling
- (Digitale) weerbaarheid

Van lokaal naar wijk
Vanuit dit lokaal beleid zijn we de slag aan het maken op wijkniveau en kijken we naar een intensivering voor de wijk Lariks. Dit doen we onder andere door bestaande signalen te duiden en actuele cijfers en data te analyseren.

Lariksbos
Sociale veiligheid in het Lariksbos lijkt een issue te zijn. Het Lariksbos bestaat uit een open veld en bos met weinig zicht en verlichting. Met name als het (vroeg) donker is en tijdens de schemering geven inwoners aan zich onveilig te voelen.

In het Veiligheidsplan 2024 is als prioriteit opgenomen om vormen van overlast, zoals drugs- en jeugdoverlast, aan te pakken. Uit gesprekken met inwoners en uit enquêtes komen deze signalen ook naar voren. Op deze aspecten volgt een intensivering in het plan van aanpak, bijvoorbeeld op hotspots in de wijk.

Vanuit het project Samen-scholing op coole pleinen wordt samen met inwoners op integrale wijze gekeken naar sociale veiligheid. Zo wordt onderzocht hoe het bevorderen van spelen en bewegen en de inrichting in het Lariksbos kunnen bijdragen tot het verbeteren van de sociale veiligheid.

Inzet
Een intensivering van de inzet van team Toezicht en Handhaving (VTH) op basis van de bestaande capaciteit is niet mogelijk. Het is wenselijk om meer capaciteit van toezicht (BOA) in Lariks te hebben om gericht in te zetten op veiligheidsaspecten in de wijk Lariks. Assen-breed wordt een voorstel in de Kaderbrief 2025 gedaan om één fte te werven, die ook inzetbaar is in Lariks.

Daar waar mogelijk trekken we samen op met politie in bijvoorbeeld (geplande) handhavingsacties.

In het plan van aanpak ligt de focus op een integrale samenwerking tussen interne en externe zorg- en veiligheidspartners: politie, zorginstellingen, Mijn Buurt Assen, teams Sociaal Domein, Veiligheid, VTH en Ruimte.

Buurten: verschillende hotspots in de wijk

4.2 Ontmoeten

Bij het thema Ontmoeten richten we ons op het verbeteren van de sociale cohesie in de wijk en buurten. Wanneer bewoners elkaar (beter) leren kennen en betrokken zijn bij elkaar en hun leefomgeving wordt er naar elkaar omgekeken. Het bevorderen van de sociale cohesie in Lariks is wenselijk, omdat inwoners deze waarderen met een 5. Dat is laag in vergelijk met andere wijken in Assen (zie paragraaf 7.2 Wijkbeeld Lariks).

In het kader van dit thema gaan we onderstaande hoofdopdracht uitvoeren. Deelopdracht 2A is nodig om hiertoe te komen.

Hoofdopdracht 2: organiseren van ontmoetingsruimte(n)

In 2040 heeft iedere buurt, dorp of wijk sterke communities als katalysator voor naoberschap, samenredzaamheid en inclusiviteit (bron Regioplan Drenthe – Samenwerken aan een vitaal Drenthe). Een middel om dit strategische doel te realiseren, is een buurthuis met een loketfunctie. Dit buurthuis is tevens een vaste, laagdrempelige plek voor wijkondersteuners en andere professionals. Met een loketfunctie kunnen inwoners op een laagdrempelige manier antwoorden krijgen op hun vragen. Het Asser Energieloket , dat nu is ondergebracht in het BuurtInloopCentrum (BIC), kan ook onderdeel gaan uitmaken van deze loketfunctie.

In Lariks waren twee overdekte ontmoetingsplekken (zie paragraaf 6.6 Wijkbeeld Lariks). Het Rode Kruisgebouw is echter verkocht aan een particuliere kinderopvang (mei 2024). Door deze verkoop, moeten we er rekening mee houden dat alleen het BuurtInloopCentrum (BIC) overblijft. Interzorg wil graag in de nieuwbouw van de zorglocatie een ontmoetingsplek met een servicepunt creëren. Op deze manier geeft de organisatie voor ouderenzorg invulling aan hun visie op wijkgericht werken met als doel gezamenlijk de zorg van de toekomst te dragen.

Deelopdracht 2A: uitvoeren van verdiepend onderzoek naar buurtfuncties en buurthuizen om vervolgens locatieonderzoek uit te voeren
Trekkers: beleidsadviseur Wijkgericht werken en projectleider Vastgoed gemeente Assen in samenwerking Vaart Welzijn

Uitgangspunt voor de invulling van de buurtfunctie en de daarbij behorende ontmoetingsruimte(n) zijn de wensen en behoeften van de inwoners van Lariks. Om dit inzicht te krijgen, is verdiepend onderzoek nodig. Vervolgens moet worden onderzocht welke van deze functies op welke manier al aanwezig zijn en welke functies ontbreken. De volgende stap is om een Programma van Eisen (ruimtelijk, functioneel en technisch) op te stellen voor de ontbrekende functies. Dit Programma van Eisen is de basis voor het uitvoeren van een locatieonderzoek, dat resulteert in een advies aan het college.

Het kan zijn dat we eerst naar een tijdelijke locatie moeten. Nu het Rode Kruisgebouw is verkocht, moeten we onderzoeken of en zo ja welke buurtfuncties in het gebouw kunnen blijven. Ook kijken we in hoeverre meer buurtfuncties in het BuurtInloopCentrum (BIC) kunnen worden gehuisvest. De nieuwbouw van de Slingeborgh wordt eind 2026 opgeleverd. Het gebouw dat we op het oog hebben om eventueel als buurthuis in te zetten, is nog niet beschikbaar, als het beschikbaar komt.

Buurten: alle buurten in Lariks

Speerpunten
- Ontmoeten, verbinden en samenleven
- Woonomgeving die uitnodigt tot bewegen en spelen
- Oog voor kwetsbare doelgroepen

4.2 Ontmoeten

Hoofdopdracht 3: versterken van sociale functie kinderboerderij als laagdrempelige en interactieve speel- en ontmoetingsplek
Trekker: wijkcoördinator Lariks Mijn Buurt Assen

De kinderboerderij (Laak 1A) ligt in de buurt Landgoed Lariks en is eigendom van de gemeente Assen. Stichting Phusis is verantwoordelijk voor het beheer en gebruikt de kinderboerderij voor dagbesteding. Verschillende dieren zijn gehuisvest bij de kinderboerderij. Jong en oud kunnen er een kijkje nemen.

Een werkgroep van de gemeente Assen is aan het werk om een visie en plan op te stellen met als doel de wijkkinderboerderijen door te ontwikkelen met nadruk op de sociale cohesiefunctie in de wijken, dierenwelzijn en diereducatie. De wijkcoördinator van Lariks sluit hierbij aan en gaat met stichting Phusis in gesprek over hun plannen, voor nu en in de toekomst. Als de visie gereed is en de gesprekken met Phusis zijn gevoerd, dan stellen we een plan van aanpak op met begroting.

Buurten: Landgoed Lariks en alle buurten Lariks

Hoofdopdracht 4: uitbreiden en verbeteren van centrale speel- en ontmoetingsplekken
Trekker: wijkcoördinator en wijkcontactpersoon Mijn Buurt Assen

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad stelden in 2022 de visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) vast. Een belangrijk uitgangspunt van deze visie is om in elke wijk centrale speel- en ontmoetingsplekken te creëren. Ook worden kleinere plekken waar nu één of twee losse toestellen staan, veranderd in aantrekkelijke ontmoetingsplekken met plaats om te zitten en met natuurlijke objecten waar kinderen op kunnen spelen. Deze aanpak sluit aan bij het bestuursakkoord Sterke wijken in een sterke stad en de ambitie ontspannen stedelijkheid uit de Omgevingsvisie.

Bewegen en spelen helpen om bij het opgroeien zelfredzaam te worden en bij het ouder worden zelfredzaam te blijven. Het houdt mensen gezond en fit, geeft zelfvertrouwen en heeft een positief effect op het welbevinden. Doordat mensen minder stress hebben en goed in hun vel zitten, dragen ze ook actief bij aan een gezonde economie.

Het uitbreiden en verbeteren van centrale speel- en ontmoetingsplekken in Lariks is wenselijk, omdat de hoeveelheid (speel)voorzieningen voor kinderen en jongeren gemiddeld lager scoort in vergelijking met alle andere wijken. Voor de hoeveelheid speelvoorzieningen voor kinderen krijgt Lariks in het wijkonderzoek een 5,7 waar dit in Assen gemiddeld 6,3 is (zie paragraaf 6.6 Wijkbeeld Lariks).

In 2024 werken we in drie plekken in Luchiesland Noord (Prooststraat, Rochtplein en Lottingstraat). In 2026-2027 staan vier plekken in Lariks op de planning; twee in de Zuid Molukse Buurt (Hunebedstraat en de Tumulusstraat) en twee in de buurt Luchiesland Zuid (Linthorst Homanstraat en de Stadhouderslaan).

Buurten: Luchiesland Noord, Zuid Molukse Buurt en Luchiesland Zuid

4.2 Ontmoeten

Hoofdopdracht 5: stimuleren van ontmoeten en verbondenheid door en met kunst en cultuur
Trekker: cultuurcoach Vaart Welzijn in samenwerking met Mijn Buurt Assen en Interzorg

Lariks is een multiculturele wijk met een enorme rijkdom aan culturen. Doordat inwoners van Lariks zelf en samen culturele elementen identificeren en karakteriseren, raken ze meer met elkaar verbonden door herkenbaarheid en trots.

Om inwoners kennis te laten maken met elkaars cultuur, zetten we in op cultuureducatie en -participatie. We richten ons op de kracht en het talent van individuele inwoners of groepen inwoners. Dit kan op een creatieve, kunstzinnige of verhalenvertellende manier. De nadruk ligt hierbij op zoeken, ontdekken, vinden en weten van het bestaande 'oude' en het creëren en ontwikkelen van het 'nieuwe' in de inwoner zelf. Inwoners kunnen suggesties doen om naast de bestaande culturele en historische elementen in de wijk culturele elementen toe te voegen, die volgens hen het karakter van de wijk/buurt versterken.

Interzorg wil met de nieuwe locatie cultuursensitieve zorg verlenen. Er is al een Molukse afdeling in het huidige zorgcomplex. In de nieuwbouw werkt Interzorg toe naar een wederkerige samenwerking tussen bewoners en zorgmedewerkers, waarbij aandacht is voor elkaars achtergrond, geschiedenis en levensverhaal. Verder zullen in het nieuwe gebouw inspirerende en educatieve activiteiten plaatsvinden, die de diversiteit omarmen. Culturele uitingen in het interieur van de locatie worden verwerkt.

Culturele route met muurschilderingen
We willen een culturele route uitzetten in Lariks, als onderdeel van de stadsbrede cultuurroute. Onder meer de muurschilderingen in de Zuid Molukse wijk zijn onderdeel van deze route. In het verleden is afgesproken dat er bij iedere ingang van de Zuid Molukse Buurt een muurschildering zou komen. We hebben het dan over de Tumultstraat, Klenckestraat en Hunebedstraat. Dit jaar wordt er in ieder geval op de hoek van Nobellaan en Klenckestraat een muurschildering gerealiseerd. Met de muurschilderingen in de Zuid Molukse Buurt hopen we dat ook bewoners van andere buurten in Lariks enthousiast worden en met ideeën komen voor hun eigen buurt.

We kunnen ook het Oerlab voor de Toekomst inzetten. Dit is een creatieve broedplaats (met theater, keuken, workshopplek en kunstkabinet) waarin Garage TDI samen met bewoners en onder begeleiding van kunstprofessionals onderzoek doet naar een actueel thema. Dit doen ze op een speelse en creatieve manier via theater, gesprek, tekst, beeld en muziek.

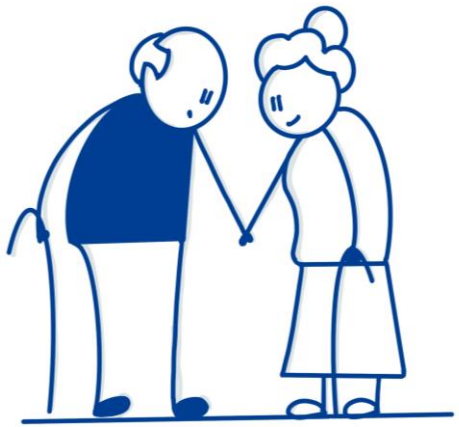
Buurten: alle buurten in Lariks

4. Thema's 2024-2026

4.3 Oog voor kwetsbare doelgroepen

Bij het thema Oog voor kwetsbare doelgroepen richten we ons op kwetsbare inwoners. Uit de data blijkt dat deze groep relatief groot is in Lariks (zie hoofdstuk 6 Wijkbeeld Lariks). Deze kwetsbaarheid blijkt onder andere uit veel lage inkomens, hoge eenzaamheid, lagere emotionele en lichamelijke gezondheid, hoog percentage laaggeletterdheid en relatief veel inwoners die gebruikmaken van een maatwerkvoorziening. 24% van de inwoners van Lariks geeft aan moeite te hebben met rondkomen (bron Wijkonderzoek 2022).

In het kader van dit thema gaan we de volgende hoofdopdrachten uitvoeren.

Hoofdopdracht 6: implementeren van project Eén-Samen / de reis tegen eenzaamheid
Trekker: Vaart Welzijn in samenwerking met adviseur Sociaal Domein - Wijkgericht gemeente Assen

In Lariks zien we dat er relatief veel eenzaamheid wordt ervaren. In het Wijkbeeld Lariks (zie paragraaf 6.4) geven we aan dat 42% van de bewoners van Lariks zegt eenzaam te zijn. Sociale eenzaamheid bij de 18-plussers in Lariks is het grootste van alle wijken in Assen.

Lokale aanpak
Eén tegen eenzaamheid is het actieprogramma van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om eenzaamheid in Nederland te verminderen. Het programma richt zich op meer bewustwording in de samenleving over eenzaamheid, meer maatschappelijk initiatief tegen eenzaamheid en een lokale aanpak tegen eenzaamheid in alle gemeenten.

In 2021 ondertekende de gemeente Assen het landelijk actieprogramma Eén tegen eenzaamheid van het ministerie van VWS. Het actieprogramma is ook ondertekend door Humanitas, Actium, Vaart Welzijn, Stichting Zorg1plus5, Diaconaal Platform Assen, Wijkcentrum de Schulp en het Dr. Nassaucollege.

Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) krijgt Vaart Welzijn de opdracht te starten met de implementatie van het project Eén-Samen / de reis tegen eenzaamheid om eenzaamheid te verminderen in de gemeente Assen. Het project wordt ook uitgevoerd in Lariks, waarbij het buurtteam van Vaart Welzijn en het wijkteam van Mijn Buurt Assen een cruciale rol spelen.

Speerpunten
- Oog voor kwetsbare doelgroepen
- Ontmoeten, verbinden en samenleven
- Woonomgeving die uitnodigt tot bewegen en spelen
- Toegankelijk en betaalbare energietransitie

Acties in het kader van deze opdracht zijn gericht op onder meer:
- Activiteitenaanbod
- Bewustwording
- Netwerk van sociale partners versterken

Buurten: alle buurten in Lariks

EEN TEGEN EENZAAMHEID

4.3 Kwetsbare doelgroepen

Hoofdopdracht 7: versterken voorzieningenaanbod bestaanszekerheid *Trekker: Vaart Welzijn*

Met deze opdracht richten we ons op het verhogen van de bestaanszekerheid in Lariks. Onder bestaanszekerheid verstaan we het waarborgen van de basisbehoeften van mensen, zoals inkomen, huisvesting, zorg en voeding om een stabiele levenssituatie te waarborgen (bron Regioplan Drenthe - Samenwerken aan een vitaal Drenthe).

In Lariks hebben in verhouding tot andere wijken meer inwoners veel energie nodig om te 'overleven'. Dit heeft vaak een negatieve invloed op andere leefgebieden en de betrokkenheid bij de wijk. Daarom is het van groot belang om het bestaande voorzieningenaanbod onder de loep te nemen en te kijken naar waar we dit buurtgericht en nog verder kunnen versterken.

Op basis van een nadere analyse per buurt naar de belangrijkste oorzaken van de lage bestaanszekerheid benoemen we wat er per buurt nodig is om het bestaande voorzieningenaanbod aan te passen of uit te breiden. De analyse wordt gemaakt op basis van bestaande data en ervaringen en vertaald naar een plan van aanpak. Wanneer het om eenvoudig uit te voeren maatregelen gaat, dan zetten we deze direct in gang en wachten we niet totdat het plan van aanpak klaar is.

Bij de analyse betrekken we alle belangrijke ketenpartners in de wijk.

Buurten: afhankelijk van resultaten verdiepende analyse

Hoofdopdracht 8: afstemmen van voorzieningen op behoeften jongeren in kader van financiën/schulden
Trekker: adviseur Armoede en Schulden gemeente Assen

Onder jongeren verstaan we jongeren in de gemeente Assen in de leeftijd van 12 tot en met 27 jaar (bron Beleid voor en door jongeren - Startnotitie Juni 2023). In Lariks is 11% van de inwoners tussen de 15 en 24 jaar oud (zie paragraaf 3.1 Wijkbeeld Lariks).

In het Wijkbeeld Lariks geven we aan dat 25% van de inwoners van Lariks zegt schulden te hebben ten opzichte van 20% gemiddeld in Assen (zie paragraaf 6.1). Vanuit de jongerenwerkers en de jeugdmaatschappelijk werkers van Vaart Welzijn weten we dat jongeren zich zorgen maken over hun financiën en beter met geld om willen leren gaan. Omgaan met geld en inkomsten staat in de top 3 van onderwerpen die jongeren aandragen. Vanaf 18 jaar nemen schulden toe, stelt ook het Nibud.

Financieel redzaam
Jongeren moeten kunnen opgroeien zonder financiële problemen en met dezelfde financiële kansen. Financiële problemen belemmeren het welzijn van jongeren en jongvolwassenen. We zien dat veel jongeren op hun 18de nog niet financieel redzaam zijn, terwijl ze voor de wet wel financieel zelfstandig zijn. Vanaf die leeftijd nemen schulden toe. Jongeren zonder vangnet zijn extra kwetsbaar.

Als gemeente hebben we verschillende zaken geregeld voor jongeren op het gebied van geldzaken. De vraag is of het voor jongeren duidelijk is wat we doen, waar dit te vinden is en of dit aansluit bij wat jongeren nodig hebben. Voorkomen van schulden bij jongeren wordt onder andere gedaan door alle jongeren een half jaar voor hun achttiende verjaardag een brief te sturen met wat er verandert en wat ze moeten regelen. Deze actie vindt plaats in samenwerking met Vaart Welzijn. Om te weten of deze werkwijze voldoende is, gaan we een evaluatieonderzoek uitvoeren.

Buurten: alle buurten Lariks

Hoofdopdracht 9: ondersteunen van gezinnen met energiearmoede
Trekker: beleidsadviseur Energietransitie gemeente Assen in samenwerking met Vaart Welzijn en Actium

Het ondersteunen van inwoners in Lariks die te maken hebben met energiearmoede, heeft topprioriteit. De combinatie van hoge energielasten in een wijk als Lariks met een laag inkomensniveau is risicovol. Zo is het aantal inwoners met een bijstands- wao- of ww-uitkering het hoogst in de buurten Luchiesland Noord, Luchiesland Zuid en Lariks Oost (zie paragraaf 6.3 Wijkbeeld Lariks) en is het percentage inwoners dat leeft in energiearmoede in Lariks met 14,1% het hoogste van Assen (zie paragraaf 9.1 Wijkbeeld Lariks).

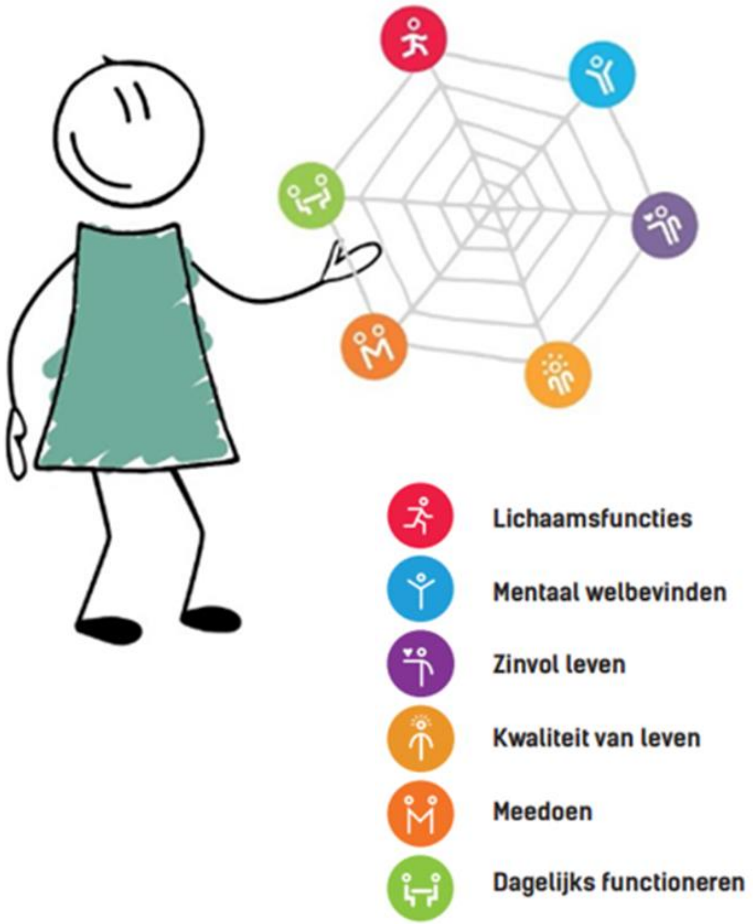
Activiteiten programma Energietransitie
Met deze opdracht sluiten we aan bij de activiteiten van het programma Energietransitie, die gericht zijn op verduurzaming van de eigen woning (zie bijlage 1). Al deze activiteiten moeten zorgen voor een verlaging van de energierekening van zowel huurders als woningbezitters. Bijkomende effecten van deze verduurzaming is het verbeteren van het wooncomfort, het sociale welzijn en de gezondheid in Lariks.

Samenwerking Actium en Vaart Welzijn
Activiteiten die gericht zijn op huurders pakken we samen met Actium op. Bij de aanpak gericht op woningbezitters spelen de buurtwerkers van Vaart Welzijn een cruciale rol. Met behulp van het buurtwerk zijn we in staat om laagdrempelig in de wijk inwoners te bereiken en hen te stimuleren de volgende verduurzamingsstap te nemen. Indien nodigverwijzen we door naar andere sociale- en zorgondersteuning.

In het kader van deze wijkaanpak kunnen we de ondersteuning van huishoudens die met energiearmoede te maken hebben, verbinden met de andere hoofdopdrachten van het thema Kwetsbare doelgroepen.

Buurten: Luchiesland Noord, Luchiesland Zuid en Lariks Oost

4.3 Kwetsbare doelgroepen

Hoofdopdracht 10: intensiveren van domeinoverstijgende netwerkaanpak sociale- en zorgpartijen
Trekker: Vaart Welzijn in samenwerking met de adviseur gezondheid en sport gemeente Assen

Onder netwerkaanpak verstaan we een geïntegreerde samenwerking tussen formele zorgaanbieders, informele ondersteuningsnetwerken, lokale inwonersinitiatieven en de gemeenschapskracht, die gezamenlijk optrekken om passende zorg en ondersteuning te bieden aan degenen die dat nodig hebben (bron Regioplan Drenthe - Samenwerken aan een vitaal Drenthe).

Door preventief in te zetten op een goede samenwerking tussen sociale- en zorgpartijen in de wijk bereiden we ons voor op een toekomstig veranderend zorglandschap. We focussen op inwoners die gezond zijn en blijven. Met de netwerkaanpak maken we optimaal gebruik van zorg en ondersteuning uit het medische en sociale domein. Daarmee creëren we, samen met collectieve preventieve maatregelen, een basis voor meer welzijn en een betere gezondheid in Lariks. Hiervoor maken we gebruik van het 'spinnenweb' positieve gezondheid (zie afbeelding).

Met het intensiveren van de domeinoverstijgende netwerkaanpak sociale- en zorgpartijen willen we onder meer:

- De zorg voor inwoners effectiever maken en voorkomen dat de inwoner langs allerlei loketten moet en met verschillende professionals praat.
- Scherp hebben welke partij wat doet en wie wat oppakt en dezelfde taal spreken. Daardoor kunnen we elkaar snel vinden en op wijkniveau snel schakelen om de inwoner zo goed mogelijk te helpen.
- De beweging van zorg naar gezondheid versterken onder meer door Welzijn op Recept (welzijncoaches gekoppeld aan huisartsenpraktijken).

Buurten: alle buurten in Lariks

4.4 Communicatie en Participatie

In Lariks gebeurt veel op allerlei gebied. We gaan deze activiteiten beter zichtbaar maken voor de inwoners en geven aan hoe ze eraan kunnen deelnemen en/of ervan gebruik kunnen maken.

In het kader van dit thema gaan we de volgende hoofdopdrachten uitvoeren.

Hoofdopdracht 11: ontwikkelen van communicatieuitingen (offline en online)
Trekker: communicatieadviseur Mijn Buurt Assen

Informatie is van wezenlijk belang om bewoners van Lariks uit hun isolement te halen en meer betrokken te laten zijn bij hun buurt. Als bewoners goed zijn geïnformeerd, kunnen ze meedoen met wat er speelt in buurt en wijk, initiatief nemen om hun leefomgeving te verbeteren en trots zijn op hun buurt en wijk.

Samen met inwoners gaan we een passende mix van communicatiemiddelen ontwikkelen, zodat we alle bewoners in de wijk bereiken. In Lariks is namelijk nog geen overkoepelend communicatiemiddel. Zo verstuurt Mijn Buurt Assen alleen nieuwsbrieven op buurt- en projectniveau.

Om tot een effectieve middelenmix te komen, maken we gebruik van onder meer de betrokkenheidsprofielen van Citizens (zie Wijkbeeld Lariks paragraaf 7.3). In de communicatieuitingen hebben we positieve aandacht voor onder meer:

- De activiteiten in de wijk (activiteitenkalender) met als doel de bekendheid vergroten.
- De bewoners, waaronder bewoners in het zonnetje zetten en ervaringen uitwisselen.
- Bewonersinitiatieven om deze te stimuleren en versterken.
- De plannen in de wijk en de buurten en de voortgang ervan, waarbij we successen willen vieren.

Buurten: alle buurten Lariks

Hoofdopdracht 12: opstellen van participatieaanpakken
Trekkers: Participatie gemeente Assen in samenwerking met Mijn Buurt Assen

Voor elke opdracht bekijken we of we een aparte participatieaanpak kunnen opstellen, uitvoeren en evalueren. Onze grondhouding daarbij is dat we de aansluiting maken bij inwoners, organisaties en ondernemers in Lariks. We verkennen welke kansen en mogelijkheden er zijn voor inwoners en andere partijen om actief mee te denken en werken. Er worden participatiedoelen opgesteld, vanuit de wens om samen te werken en samen te doen. Het kan per opdracht verschillen waar die ruimte kan worden gegeven. Dat betekent dat we vanaf het begin communiceren over wat er staat te gebeuren en of en hoe inwoners en andere partijen kunnen meedoen. Dit vraagt om een goede start met het ontwerpen van een participatieaanpak.

Buurten: alle buurten Lariks

Hoofdopdracht 13: implementeren en Lariks-gericht maken Digitale Mantelzorg Assistent
Trekkers: Vaart Welzijn en Interzorg in samenwerking met Valtes

De verantwoordelijkheid voor het welzijn van mantelzorgers ligt bij de gemeente. 88% van de inwoners van Lariks geeft aan wekelijks contact te hebben met vrienden, familie of buren. Dat is hoger dan het gemiddelde in Assen. Een kwart daarvan verleent mantelzorg (zie paragraaf 6.5 Wijkbeeld Lariks). Mede door vergrijzing en de groeiende behoefte aan zorg in Lariks neemt de druk op mantelzorgers toe. 26% van de bewoners van Lariks is namelijk ouder

Speerpunten
- Oog voor kwetsbare doelgroepen
- Ontmoeten, verbinden en samenleven
- Woonomgeving die uitnodigt tot bewegen en spelen
- Vernieuwd en divers woningaanbod
- Toegankelijke en betaalbare energietransitie

dan 65 jaar en 24% is tussen de 45 en 64 jaar (zie paragraaf 3.1 Wijkbeeld Lariks). Daar komt bij dat Lariks ten opzichte van alle andere wijken in Assen, minder goed scoort op de lichamelijke gezondheid (zie paragraaf 6.4 Wijkbeeld Lariks).

De Digitale Mantelzorg Assistent is ontwikkeld om mantelzorgers te ondersteunen door hen te voorzien van gepersonaliseerde informatie, adviezen en toegang tot ondersteuning op basis van hun individuele situatie en behoeften.

4.4 Communicatie en Participatie

Door mantelzorgers toegang te geven tot gepersonaliseerde informatie en ondersteuning dragen we bij aan het verminderen van het gevoel van isolatie en overbelasting onder mantelzorgers.

Waar het gaat om communicatie en implementatie werken we samen met Valtes, de ontwikkelaar van de Digitale Mantelzorg Assistent, en waarmee de gemeente Assen een samenwerking heeft. Binnen de bestaande samenwerking tussen de gemeente Assen en Valtes is de Digitale Mantelzorg Assistent gratis te gebruiken voor alle mantelzorgers in Assen in de aankomende drie jaar. Tegelijkertijd zien we meer mogelijkheden in Lariks. Het is daarom onze wens om de informatie in de Digitale Mantelzorg Assistent verder te specificeren van gemeenteniveau naar wijkniveau, in dit geval Lariks-specifiek. Hiervoor dient Valtes aanpassingen te maken in hun softwaretoepassingen.

Buurten: alle buurten Lariks

Nationale Zorginnovatieprijs 2024
Valtes won met de Digitale Mantelzorg Assistent de Nationale Zorginnovatieprijs 2024. “Deze prijs is een grote erkenning en het bewijst dat we met de app de juiste oplossing hebben gevonden”, aldus één van de ontwikkelaars van Valtes.

Hoofdopdracht 14: uitvoeren van campagne Voorzieningenwijzer en Sociale Kaart
Trekker: adviseur Schulden en Armoede gemeente Assen

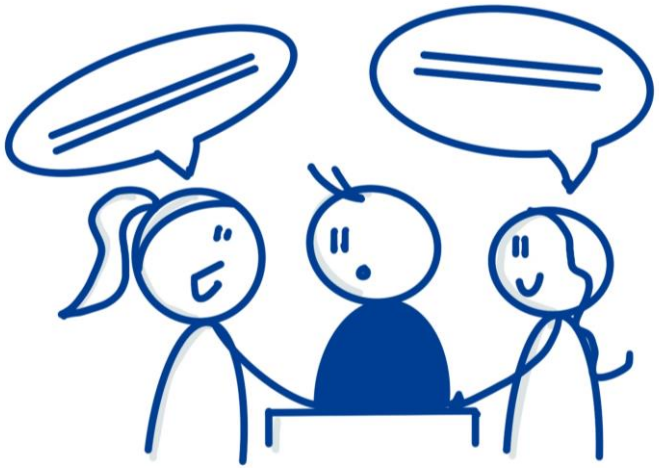
De gemeente Assen biedt diverse regelingen. Met de Voorzieningenwijzer kunnen inwoners zien voor welke regelingen en fondsen ze in aanmerking komen. Via de sociale kaart vinden inwoners, vrijwilligers en professionals de weg naar de maatschappelijke ondersteuning of organisaties. Per wijk, dus ook voor Lariks, zijn allerlei voorzieningen en activiteiten te vinden in de categorieën: geldzaken, gezondheid, ouderschap, ruilen en weggeven, sociale contacten, sport, vervoer, vrije tijd, vrijwilligerswerk, werken en leren en wonen.

Er zijn veel inwoners in Lariks die moeite hebben met rondkomen. Dit kan komen doordat inwoners geen gebruik maken van de bestaande regelingen.

Gemiddeld maken 2.200 mensen per maand gebruik van de Sociale Kaart. Door middel van een campagne gaan we de bekendheid vergroten van de Voorzieningenwijzer en de Sociale Kaart. Hierdoor weten inwoners van Lariks de weg naar (informele) ondersteuning te vinden.

Buurten: alle buurten in Lariks

Sociale Kaart
ASSEN

5. Kostenindicatie per opdracht

In dit hoofdstuk geven we een doorkijk met betrekking tot de financiële middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten zoals die zijn geformuleerd in hoofdstuk 4.

Dekking
We geven aan of er al dan niet dekking is voor deze kosten vanuit bestaand beleid en bestaande budgetten. Opdrachten waarvoor geen dekking is, zullen we in de vorm van een projectplan met een projectbegroting en voorstel tot dekking voorleggen aan het college en indien noodzakelijk of gewenst aan de gemeenteraad. De budgetrealisatie blijft in de programma's en/of de lijn, onder verantwoordelijkheid van de betreffende budgethouder.

Prettig wonen				
Opdrachten		**Kostenindicatie**	**Dekking**	**Geen dekking**
Hoofdopdracht 1: vernieuwen en verbeteren van woningen en woonomgeving	**Deelopdracht 1A:** vernieuwen en verbeteren van sociale huurwoningen en meer variëren van woningaanbod	n.v.t.	Woningcorporaties en Interzorg	Eventuele plankosten
	Deelopdracht 1B: verbeteren van openbare ruimte in en rondom nieuwbouwlocaties	Per project wordt gekeken welke aanpassingen in de openbare ruimte nodig zijn en of er onderhoud moet worden verricht m.b.t. bijvoorbeeld riolering, straatwerk en groen	Bestaande onderhoudsbudgetten	Restant dekking moet worden geregeld in uitgewerkt projectplan
	Deelopdracht 1C: uitvoeren van verkenning om groen in wijk te versterken en groenstructuren te verbinden	€ 10.000,- Komen er uit de verkenning projecten, dan komt er een projectvoorstel met begroting (voor bijvoorbeeld nieuw toe te voegen groen) en volgt dekking uit Vervangingsfonds (herstelwerkzaamheden)	Dekking € 10.000,- vanuit regulier budget Vervangingsfonds (herstelwerkzaamheden)	n.v.t.
	Deelopdracht 1D: ontwikkelen van warmteplan	Nader te bepalen	Programmabudget programma energietransitie (deels CDOKE-middelen en deels uit jaarlijkse budget programma energietransitie opgenomen in begroting)	n.v.t.
	Deelopdracht 1E: bevorderen van wonen en zorg -ontwikkelen Woonzorgvisie	€ 50.000,- (Assen-breed)	Dekking komt ten laste van de Woonzorgvisie en zodra dat is geregeld betreft het bestaand budget	n.v.t.

5. Kostenindicatie per opdracht

Vervolg prettig wonen				
Opdrachten		**Kostenindicatie**	**Dekking**	**Geen dekking**
Hoofdopdracht 1: vernieuwen en verbeteren van woningen en woonomgeving	**Deelopdracht 1F:** waarborgen van bereikbaarheid wijk en buurten	De kosten die nodig zijn om tot een plan van aanpak te komen, worden gedekt vanuit het reguliere budget verkeer. Plan van aanpak met kostenbegroting en voorstel tot dekking op basis van analyse	Regulier budget Verkeer	
	Deelopdracht 1G: bevorderen van sociale veiligheid in wijk	De afweging van meer capaciteit van toezicht Assen-breed (1 fte BOA) vindt plaats in de Kaderbrief 2025		

Ontmoeten				
Opdrachten		**Kostenindicatie**	**Dekking**	**Geen dekking**
Hoofdopdracht 2: organiseren van ontmoetingsruimte(n)	**Deelopdracht 2A:** uitvoeren van verdiepend onderzoek naar buurtfuncties en buurthuizen om vervolgens locatieonderzoek uit te voeren	€ 35.000,- € 50.000,- (locatieonderzoek)	Preventiefonds	€ 50.000,- (locatieonderzoek)
Hoofdopdracht 3: versterken sociale functie kinderboerderij als laagdrempelige en interactieve speel- en ontmoetingsplek		PM Plan van aanpak met begroting en voorstel tot dekking		
Hoofdopdracht 4: uitbreiden en verbeteren van centrale speel- en ontmoetingsplekken		€ 120.000,-	€ 80.000,- BOSS	€ 40.000,-
Hoofdopdracht 5: stimuleren van ontmoeten en verbondenheid door en met kunst en cultuur		Plan van aanpak met begroting en voorstel tot dekking		

5. Kostenindicatie per opdracht

Oog voor kwetsbare doelgroepen			
Opdrachten	**Kostenindicatie**	**Dekking**	**Geen dekking**
Hoofdopdracht 6: implementeren van project Eén-Samen / de reis tegen eenzaamheid	2024: € 36.360,- 2025: € 29.088,-	Financiële middelen vanuit GALA toegezegd aan Vaart Welzijn als uitvoerder	n.v.t.
Hoofdopdracht 7: versterken voorzieningenaanbod bestaanszekerheid	PM Op basis resultaten analyse plan van aanpak met begroting en dekkingsvoorstel	Vanuit bestaande opdracht Vaart Welzijn	
Hoofdopdracht 8: afstemmen van voorzieningen op behoeften jongeren in het kader van financiën/schulden	€ 30.000,-	Te verwachten rijksmiddelen voor armoede en schulden	n.v.t
Hoofdopdracht 9: ondersteunen van gezinnen met energiearmoede	Niet specifiek voor Lariks aan te geven	Dekking vanuit CDOKE, SPUK energiearmoede, Nationaal Isolatieprogramma en jaarlijkse budget programma energietransitie opgenomen in begroting	n.v.t
Hoofdopdracht 10: intensiveren van domeinoverstijgende netwerkaanpak sociale- en zorgpartijen	€ 9.000,- per jaar	Financiële middelen vanuit IZA/GALA aangevraagd door Vaart Welzijn als uitvoerder	n.v.t

5. Kostenindicatie per opdracht

Communicatie en Participatie			
Opdrachten	**Kostenindicatie**	**Dekking**	**Geen dekking**
Hoofdopdracht 11: ontwikkelen van communicatieuitingen (offline en online)	Nader te bepalen		
Hoofdopdracht 12: opstellen van participatieaanpakken	Nader te bepalen	Participatiebudget (inzet participatiecoach en -regisseur) en projectbudget	
Hoofdopdracht 13: implementeren en Lariks-gericht maken Digitale Mantelzorg Assistent	€ 10.000,- (ex btw) voor Lariks-specifiek maken van app	€ 10.000,- (ex btw) regulier budget mantelzorg nr. 6471105	n.v.t.
Hoofdopdracht 14: uitvoeren van campagne Voorzieningenwijzer en Sociale Kaart	€ 20.000,-	Te verwachten rijksmiddelen voor armoede en schulden	n.v.t.

6. Planning per opdracht

Prettig wonen

Deelopdrachten	2024 Q3	2024 Q4	2025 Q1	2025 Q2	2025 Q3	2025 Q4	2026 Q1	2026 Q2	2026 Q3	2026 Q4	Door-loop in 2027	Na 2027
1A: vernieuwen, verbeteren en verduurzamen van sociale huurwoningen en meer variëren van woningaanbod **1B:** verbeteren van openbare ruimte in en rondom nieuwbouwlocaties												
Oplevering Larikshof in Lariks West												
Oplevering De Steiger in Lariks West		Oplevering										
Herontwikkeling Delft, Aar, Stroom	Voorbereiding		Bouw				Oplevering					
Nieuwbouw De Slingeborgh										Oplevering		
Vernieuwingsopgaven Actium												
1C: uitvoeren van verkenning om groen in wijk te versterken en groenstructuren te verbinden												
1D: ontwikkelen van warmteplan												
1E: bevorderen van wonen en zorg - ontwikkelen Woonzorgvisie												
1F: waarborgen van bereikbaarheid wijk en buurten												
1G:bevorderen van sociale veiligheid in wijk			Plan van aanpak									

6. Planning per opdracht

Ontmoeten	2024		2025				2026				Doorloop in 2027	Na 2027
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4		
Deelopdracht 2A: uitvoeren van verdiepend onderzoek naar buurtfuncties en buurthuizen om vervolgens locatieonderzoek uit te voeren	Onderzoek buurtfuncties		Locatie-onderzoek									
Hoofdopdrachten												
3: versterken sociale functie kinderboerderij als laagdrempelige en interactieve speel- en ontmoetingsplek	Plan van aanpak											
4: uitbreiden en verbeteren van centrale speel- en ontmoetingsplekken												
5: stimuleren van ontmoeten en verbondenheid door en met kunst en cultuur												
Oog voor kwetsbare doelgroepen												
6: implementeren van project Eén-Samen / de reis tegen eenzaamheid												
7: versterken voorzieningenaanbod bestaanszekerheid												
8: afstemmen van voorzieningen op behoeften jongeren in kader van financiën/schulden												
9: ondersteunen van gezinnen met energiearmoede												
10: intensiveren netwerkaanpak sociale- en zorgpartijennetwerkaanpak												

6. Planning per opdracht

Communicatie en Participatie

Hoofdopdrachten

	2024		2025				2026					
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Doorloop in 2027	Na 2027
11: Regelmatig publiceren van (offline en online) communicatie-uitingen												
12: opstellen van participatieaanpakken												
13: implementeren en Lariks-gericht maken Digitale Mantelzorg Assistent												
14: uitvoeren campagne Voorzieningenwijzer & Sociale Kaart												

Bijlage I: Totaaloverzicht hoofd- en deelopdrachten per thema: trekker(s), planning en kostenindicatie

Prettig Wonen			
Opdrachten	**Trekker(s)**	**Planning**	**Kostenindicatie, waarvoor geen dekking is**
Deelopdracht 1A: vernieuwen, verbeteren en verduurzamen van sociale huurwoningen en meer variëren van woningaanbod	woningcorporaties (met als trekker Actium) en projectleiders woningbouwprojecten gemeente Assen	Gedurende gehele periode	Eventuele plankosten
Deelopdracht 1B: verbeteren van openbare ruimte in en rondom nieuwbouwlocaties	projectleiders woningbouwprojecten gemeente Assen in samenwerking met woningcorporaties		Restant dekking moet worden geregeld in uitgewerkt projectplan
Deelopdracht 1C: uitvoeren van verkenning om groen in wijk te versterken en groenstructuren te verbinden	Gemeente Assen	2024-Q3 en Q4	n.v.t.
Deelopdracht 1D: ontwikkelen van warmteplan	programmamanager energietransitie gemeente Assen	2025-Q1 en Q2	n.v.t.
Deelopdracht 1E: bevorderen van wonen en zorg - ontwikkelen Woonzorgvisie	gemeente Assen in samenwerking met woningcorporaties en zorgorganisaties	Voor eind 2025 wordt de Woonzorgvisie voorgelegd aan gemeenteraad	n.v.t.
Deelopdracht 1F: waarborgen van bereikbaarheid wijk en buurten	adviseur verkeer en vervoer gemeente Assen	2025	Plan van aanpak met kostenbegroting en voorstel tot dekking op basis van analyse
Deelopdracht 1G: bevorderen van sociale veiligheid in wijk	teammanager Vergunningen, toezicht en handhaving gemeente Assen in samenwerking met Mijn Buurt Assen	2025-Q1/Q2 plan van aanpak	De afweging van meer capaciteit van toezicht Assen-breed (1 fte BOA) vindt plaats in de Kaderbrief 2025

Bijlage I: Totaaloverzicht opdrachten, trekker(s), planning en kostenindicatie

Ontmoeten			
Opdrachten	**Trekker(s)**	**Planning**	**Kostenindicatie, waarvoor geen dekking is**
Deelopdracht 2A: uitvoeren van verdiepend onderzoek naar buurtfuncties en buurthuizen om vervolgens locatieonderzoek uit te voeren	beleidsadviseur Wijkgericht werken en projectleider Vastgoed gemeente Assen in samenwerking met Vaart Welzijn	Vanaf 2024-Q3 t/m 2025-Q2	€ 50.000,- (locatieonderzoek)
Hoofdopdracht 3: versterken sociale functie kinderboerderij als laagdrempelige en interactieve speel- en ontmoetingsplek	wijkcoördinator Lariks Mijn Buurt Assen	2024-Q3 en Q4	Plan van aanpak met begroting en voorstel tot dekking
Hoofdopdracht 4: uitbreiden en verbeteren van centrale speel- en ontmoetingsplekken	wijkcoördinator en wijkcontactpersoon Lariks	2024: Prooststraat, Rochtplein en Lottingstraat 2026-2027: Hunebedstraat, Tumulusstraat, Linthorst Homanstraat en Stadhouderslaan	€ 40.000,-
Hoofdopdracht 5: stimuleren van ontmoeten en verbondenheid door en met kunst en cultuur	cultuurcoach Vaart Welzijn in samenwerking met Mijn Buurt Assen en Interzorg	2024: muurschildering hoek van Nobellaan en Klenckestraat 2025: cultuureducatie en -participatie	Plan van aanpak met begroting en voorstel tot dekking

Bijlage I: Totaaloverzicht opdrachten, trekker(s), planning en kostenindicatie

Oog voor kwetsbare doelgroepen			
Opdrachten	**Trekker(s)**	**Planning**	**Kostenindicatie, waarvoor geen dekking is**
Hoofdopdracht 6: implementeren van project Eén-Samen / de reis tegen eenzaamheid	Vaart Welzijn in samenwerking met adviseur Sociaal Domein - Wijkgericht gemeente Assen	2024-Q3 t/m 2025-Q4	n.v.t.
Hoofdopdracht 7: versterken voorzieningenaanbod bestaanszekerheid	Vaart Welzijn	Gedurende gehele periode	Op basis resultaten analyse plan van aanpak met begroting en dekkingsvoorstel
Hoofdopdracht 8: afstemmen van voorzieningen op behoeften jongeren in het kader van financiën/schulden	adviseur Armoede en Schulden gemeente Assen	2024-Q4: onderzoek 2025-Q1: resultaten onderzoek beschikbaar	n.v.t.
Hoofdopdracht 9: ondersteunen van gezinnen met energiearmoede	beleidsadviseur Energietransitie gemeente Assen in samenwerking met Vaart Welzijn en Actium	t/m 2026-Q2	n.v.t.
Hoofdopdracht 10: intensiveren van domeinoverstijgende netwerkaanpak sociale- en zorgpartijen	Vaart Welzijn in samenwerking met de adviseur gezondheid en sport gemeente Assen	Gedurende gehele periode	n.v.t.

Bijlage I: Totaaloverzicht opdrachten, trekker(s), planning en kostenindicatie

Communicatie en Participatie			
Opdrachten	**Trekker(s)**	**Planning**	**Kostenindicatie, waarvoor geen dekking is**
Hoofdopdracht 11: ontwikkelen van communicatieuitingen (offline en online)	communicatieadviseur Mijn Buurt Assen	Gedurende gehele periode	
Hoofdopdracht 12: opstellen van participatieaanpakken	Participatie gemeente Assen in samenwerking met Mijn Buurt Assen	Gedurende gehele periode	
Hoofdopdracht 13: implementeren en Lariks-gericht maken van Digitale Mantelzorg Assistent	Vaart Welzijn en Interzorg in samenwerking met Valtes	2024-Q3 Assen-breed 2024-Q4 Lariks-specifiek	n.v.t.
Hoofdopdracht 14: uitvoeren van campagne Voorzieningenwijzer en Sociale Kaart	adviseur Schulden en Armoede gemeente Assen	2024-Q3	n.v.t.